

Tabulka č. 9. 3

Alterace

Alterace je postup, při kterém nota (za určitých podmínek) získává dvojnásobek své původní hodnoty. Pro alteraci platí následující pravidla:

- 1) Alterace je možná pouze v perfektní menzuře.
- 2) Jestliže v perfektní menzuře stojí dvě noty stejné hodnoty mezi dvěma notami nejbližše vyšší hodnoty, potom hodnota druhé z nich se zdvojuje.

$$1) O \text{ ■♦♦■} = \frac{3}{4} \text{ d. | } \text{ d } \text{ d } | \text{ d. | }$$

$$2) O \text{ ■ x ♦ ■♦■■} = \frac{3}{4} \text{ d. | } \text{ d } \text{ d } | \text{ d } \text{ d } | \text{ d. | }$$

Poznámky:

a) Kombinace pod č. 1 vyžaduje **vždy** uvedený (tj. alterační) výklad i přes to, že odporuje základnímu pravidlu o imperfekci a měla by být interpretována takto: $\frac{3}{4} \text{ d } \text{ d } | \text{ d } \text{ d }$. V případě, že má být čtena „imperfektně“, musí být v zápisu použit *punctus divisionis* ■♦♦■■

b) Alterace je opačným postupem k imperfekci. V prostředí perfektní menzury představuje komplementární prostředek k pravidlu *similis ante similem perfecta*, protože umožňuje zapsat sled jambických figur (rytmus $\frac{3}{4} \text{ J } \text{ d }$).

Rytmeckou kombinaci pod č. 2 lze tedy zapsat pouze takto a nikoliv $O \text{ ■ x } \text{ ♦■♦■■}$

c) Nota nejbližše vyšší hodnoty může být nahrazena i jejím valorem, což je skupina menších not v její úhrnné hodnotě.
Potom skupinu $O \text{ ■♦♦♦♦♦♦■■}$ je nutno interpretovat takto: $\frac{3}{4} \text{ d } \text{ d } | \text{ J } \text{ J } \text{ J } | \text{ d } \text{ d } | \text{ d. | }$

- 3) Nota může být alterována pouze tehdy, když nota za ní bezprostředně následující je nejbližše vyšší hodnoty.

- 4) Ligatura binaria c.o.p () mezi dvěma breves vyžaduje vždy alteraci druhé noty.

- 5) Pomlka alteruje, alterována však být nemůže.

$$O \text{ ■ } \text{ τ } \text{ ♦■♦ } \text{ τ } \text{ ■} = \frac{3}{4} \text{ d. | } \cancel{\text{d }} \cancel{| } \text{ d } \text{ / } \cancel{\text{d }} \cancel{| } \text{ d }$$

- 6) Alterace je nemožná, jestliže je druhá nota ve skupině nahrazena jejím valorem.

